

Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzinin İdarə Heyətinin sədri Fərid Şəfiyev bu günlərdə beynəlxalq elmi mərkəzlərdə Azərbaycan haqda obyektiv araşdırmaların çatışmazlığını qeyd edib. Onun fikrincə, çox vaxt Azərbaycan haqda kitabların müəllifləri ermənilər, ya da ermənipərəst araşdırmaçılar olur.

O qeyd edib ki, rəhbərlik etdiyi qurumun əsas məqsədi dünya birliyini Azərbaycan və Qarabağ münasibətlərində obyektiv məlumatlandırmaqdır. Bu onların fəaliyyətinin əsas istiqamətlərindən biri olacaqdır. Xarici mütəxəssislərin cəlb edilməsi bu boşluğu doldurmaq və beynəlxalq auditoriyaya dərin obyektiv araşdırmalar təqdim etmək məqsədi daşıyır.

F.Şəfiyev Qarabağ həqiqətləri ilə bağlı bir məqama xüsusi toxunub. O qeyd edib ki, bəzən beynəlxalq kitabxana mərkəzləri azərbaycanlı müəlliflərin Qara-

bağ münasibətinə dair kitablarını qəbul etməkdən imtina edirlər. Bunu onunla əsaslandırırırlar ki, sözügedən kitablarda çox emosionaldır və elmi standartlara uyğun deyil.

O da məlumdur ki, Qarabağ münasibəti ilə bağlı son illər bir sıra araşdırmalar aparılıb, kitablar yazılıb. Bu mövzuda yazılanların bəziləri xarici dillərə tərcümə edilmişdir. Ancaq görünən odur ki, bu istiqamətdə görüləsi işlər çoxdur.

Maraqlıdır, beynəlxalq kitabxana mərkəzlərinin azərbaycanlı müəlliflərin Qarabağ münasibətinə dair

Beynəlxalq kitabxanaların Azərbaycanda yazılmış bəzi Qarabağ kitablarından imtina arqumenti "topa tutuldu"...

kitablarını qəbul etməkdən imtina edərək səsəndirdikləri arqumentləri ekspertlər necə dəyərləndirir?

Məsələyə münasibət bildirən AMEA-nın Qafqazşünaslıq institutunun Ermənişünaslıq şöbəsinin müdiri, tarix üzrə elmlər doktoru Qasım Hacıyev bununla razılaşmayıb. Onun fikrincə, ermənilərin mövqeyindən çıxış edən müəlliflərin yazdıqları kitablar daha emosionaldır, nəinki bizim: "Ancaq nədənsə ermənilərin xeyrinə yazılan belə kitabları qəbul etməkdən imtina etmirlər. Yaxşı olardı ki, beynəlxalq kitabxana mərkəzləri Vladimir Kazimirovun yazdığı "Qarabağa sülh və Rusiyanın bərabərlik missiyası" kitabına bir baxsınlar. Kazimirov yazdığı kitabda aşırı dərəcədə emosiyalara qatılıb. Guya sadə dillə yazır deməklə çoxsaylı artıq-əskik ifadələr səsləndirib. Kitabda çox ağır ittihamlar və yersiz, mənasız sözlər işlədib. Digər tərəfdən, Akademiyanın

Qasım Hacıyev: "Beynəlxalq kitabxanaların yazdıqlarımızla bağlı gətirdiyi arqumentləri qəbul etməm"

Vaqif Abışov: "Bizim tarixçilərin Qarabağla bağlı yazdıqları kitablar təkəcə öz arxivlərimizə söykənir"

müxbir üzvü Babken Arutunyan məqaləsində yazır ki, "itlə pişik nə qədər bir-birinə yaxındırsa, Qafqaz Albaniyası ilə azərbaycanlılar bir-birinə o qədər yaxındı". Qarabağın ermənilərə aid olmasını sübut etmək üçün elə ağıllıq-əskik şeylər yazırlar ki, bu gülünc olmaqla yanaşı qəzəb yaradır. Heç olmasa emosional sözün bir kişisi var. Ancaq yalan üzərində qurulan və birtərəfli əfsanələr əsasında yazılan tarix daha gülüncdür. O üzədən, beynəlxalq kitabxanaların yazdıqlarımızla bağlı gətirdiyi arqumentləri qəbul etməm. Azərbaycan tarixçiləri Qarabağla bağlı müxtəlif əsərlər yazırlar və bunlar el-

mi standartlara uyğundur. Bunların içində güclüsüdə var, zəif olanı da. Ancaq yaxşı olardı ki, sözügedən kitabxanalar ermənilərin və azərbaycanlıların yazdıqlarını bir daha vərəqləsinlər. Bizim yazdıqlarımız çox ciddi faktlarla, tutarlı arqumentlərlə zəngindir, amma ermənilərin kitablarda bunlar yoxdur".

AMEA-nın Tarix İnstitutunun dosenti, tarix elmləri doktoru Vaqif Abışovun sözlərinə görə, beynəlxalq kitabxanaların təmsalında belə yanaşmalar var: "Ancaq hesab edirəm ki, onların bizimlə bağlı səsləndirdikləri arqumentlər əsaslı deyil. Çünki bizim tarixçilərin Qara-

rabağla bağlı yazdıqları kitablar təkəcə öz arxivlərimizə söykənir. Bu yazılanlar dünya tarixçilərinin yazdıqları əsərlərə söykənir. Onların yazdığı elmi-tədqiqat işlərinə istinad edərək sübut edilə bilər ki, Qarabağ Azərbaycan torpağıdır.

Orada yerli əhali məhz tarixboyu Azərbaycan türklərinə məxsus olub. O üzədən demək ki, bizim Qarabağla bağlı yazdıqlarımız elmi standartlara uyğun deyil, bu doğru olmaz. Bütün bu çətinliklərə baxmayaraq, biz Dağlıq Qarabağla bağlı elmi-tədqiqat işlərini davam etdirməliyik. Mən özüm də bu sahədə tədqiqatlar aparıram. Britaniya, İtaliya, o cümlədən Türkiyə arxivlərində kifayət qədər ermənilərin Azərbaycana yönəlik işğalçılıq siyasəti, ərazi iddiaları ilə bağlı tutarlı sənədlər var. Həmin sənədlərin bir qismini AMEA çap edib və müxtəlif dillərdə dünya ictimaiyyətinə çatdırıb".

Vidadi ORDAHALLI